

EXOTICKÉ OPCE

Doc. Ing. Petr Dvořák, Ph.D.

Fakulta financí a účetnictví

Vysoká škola ekonomická v Praze

dvorakp@vse.cz

Exotické opce jsou opce, které se povahou v základě ležícího podkladového hockého instrumentu nebo způsobem určení kolik nebo kdy subjekt v dané pozici získává plnění z opce odlišují od standardních call a put opcí.

Exotické opce zpravidla:

- mají komplikovanější konstrukci,
- jsou obchodovány na OTC trhu.

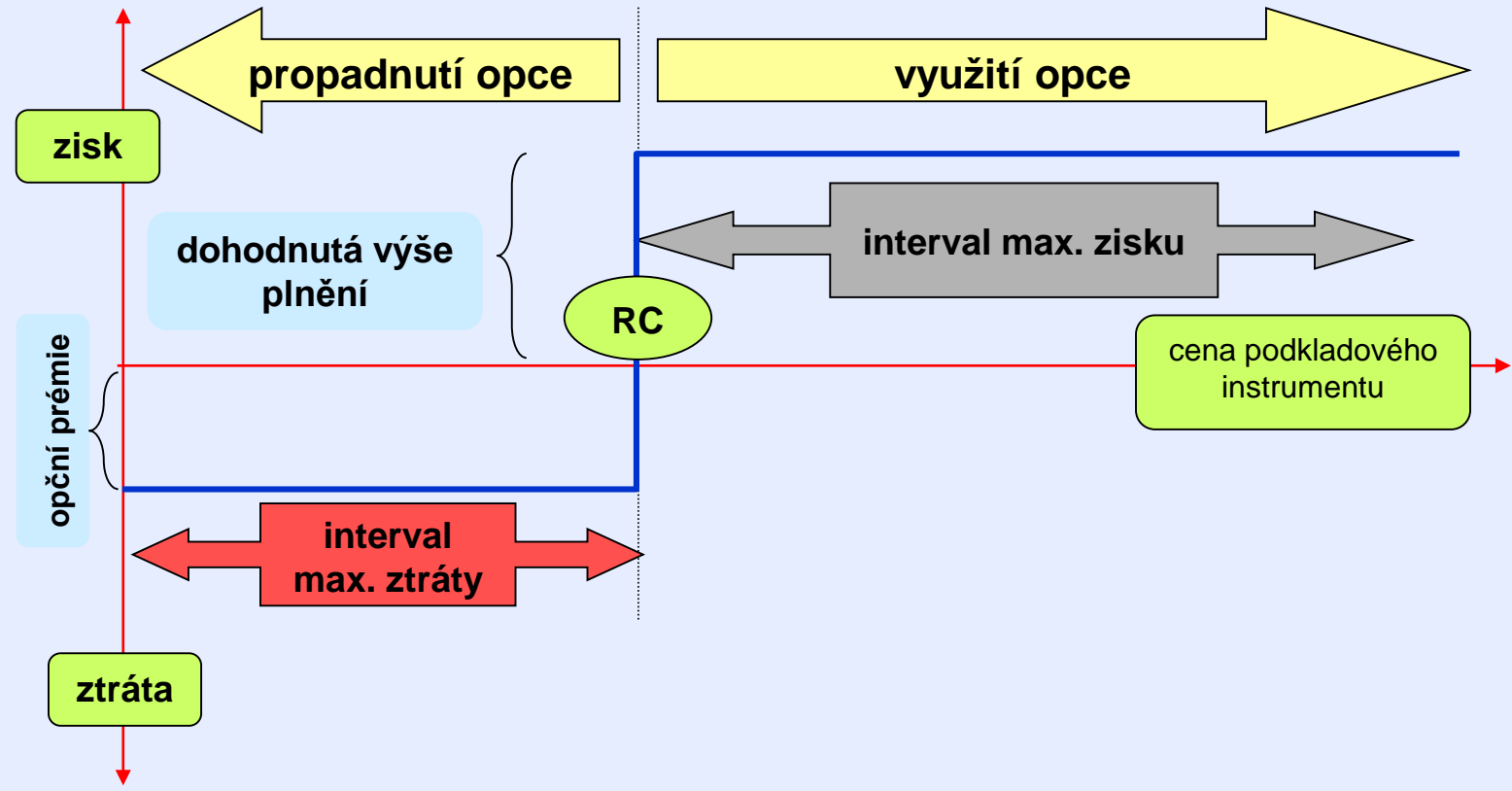
Exotické opce jsou opce, u kterých plnění (payoffs) v době splatnosti nemůže být replikováno sadou standardní opcí.

Frans De Weert: Exotic options trading. Wiley Finance

Digital (binary, bet) options – opce, u kterých je plnění stanoveno pevnou částkou nebo stanoveným aktivem a dochází k němu v případě, když je opce ITM,

- **call opce** je ITM, pokud je cena v základě ležícího podkladového instrumentu nad realizační cenou,
- **put opce** je ITM, pokud je cena v základě ležícího podkladového instrumentu pod realizační cenou;
- **výše plnění je fixní**, nezávisí na rozdílu mezi spotovou cenou podkladového instrumentu a realizační cenou;
- při realizaci opce se **neplatí realizační cena**.

CALL OPCE

Evropská opce - All-or-Nothing option

- obvyklý typ digital option,
- plnění nastává, pokud je opce ITM v době splatnosti

Americká opce – One-Touch All-or-Nothing option

- méně obvyklé,
- tyto opce jsou automaticky realizovány, pokud se cena v základě ležícího podkladového instrumentu „dotkne“ kdykoli v průběhu doby do splatnosti realizační ceny

Cash-or-Nothing option

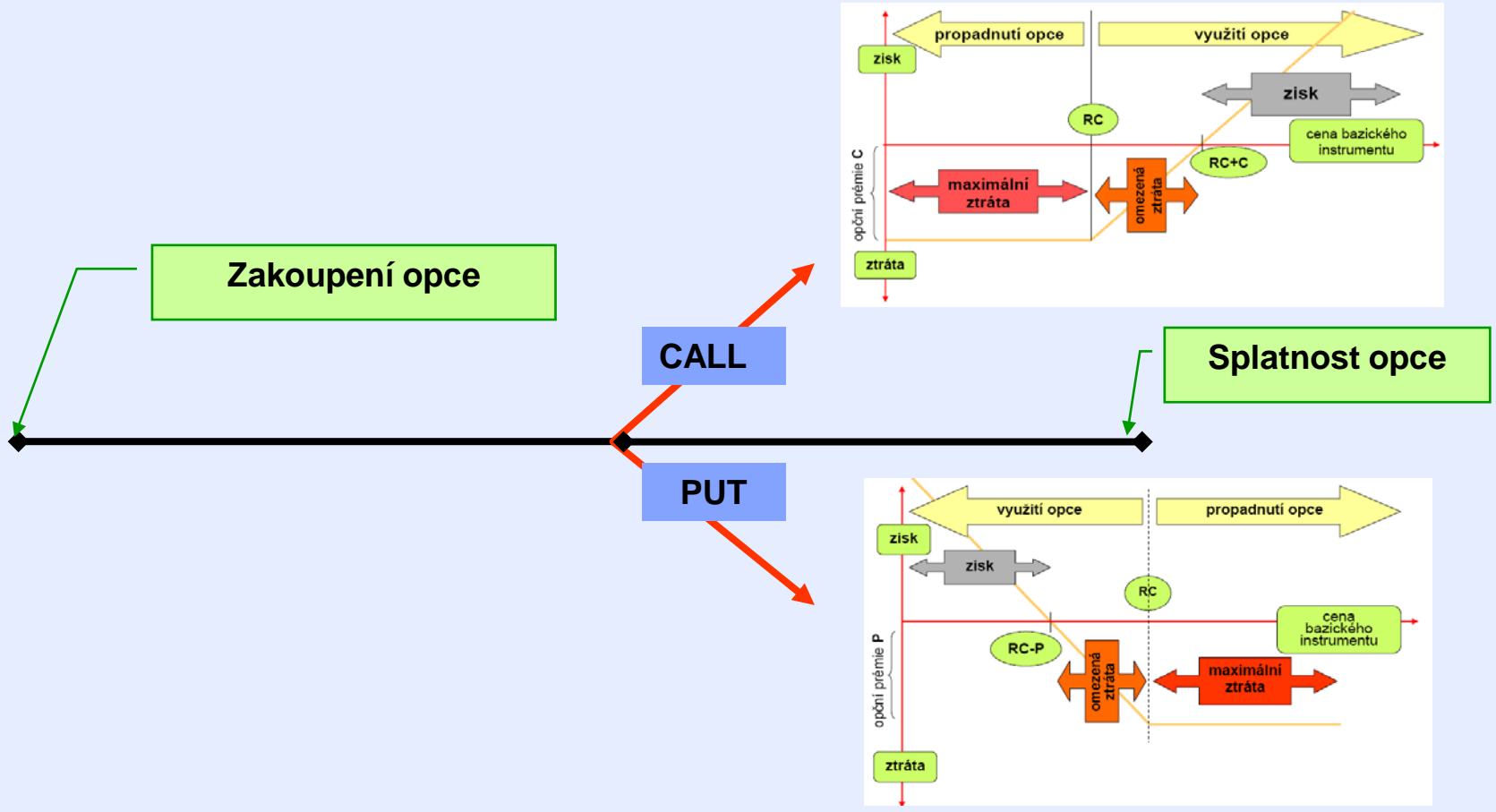
- v případě ITM opce nastává plnění v podobě předem pevně stanovené fixní částky

Asset-or-Nothing option

- v případě ITM opce nastává plnění v podobě dodání podkladového aktiva

Chooser options (as-you-like-it) jsou opce, u kterých si majitel může ke stanovenému termínu v budoucnosti zvolit, zdali opce bude call či put.

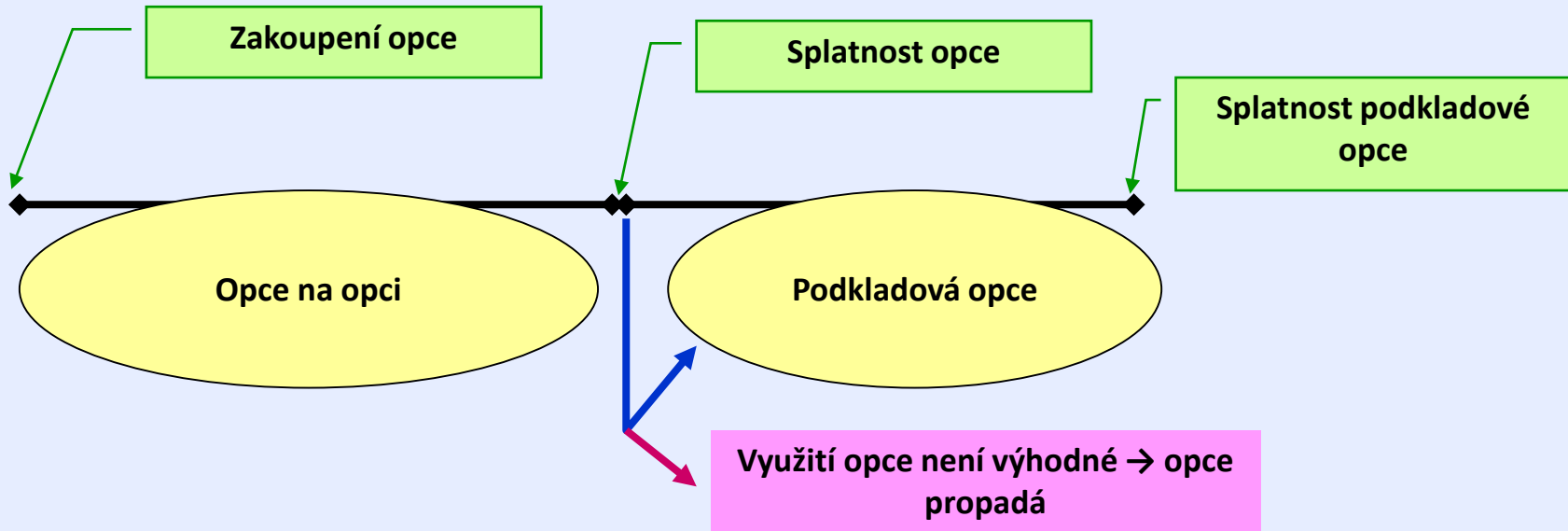
- realizační cena a splatnost call i put je obvykle stejná (simple chooser), ale může být i rozdílná (complex chooser)
- strategie investora podobná jako u straddle – očekávání nárůstu volatility při nejistém směru pohybu ceny podkladového instrumentu

Coumpound options (split fee option) jsou opce, které mají v základě jinou opci

- nejčastěji využívány na měnovém trhu a fixed income trhu,
- mají větší páku než plain vanilla opce,
- jsou levnější než „přímá“ opce, avšak v případě realizace obou opcí, je celková opční prémie vyšší než prémie za přímou opci

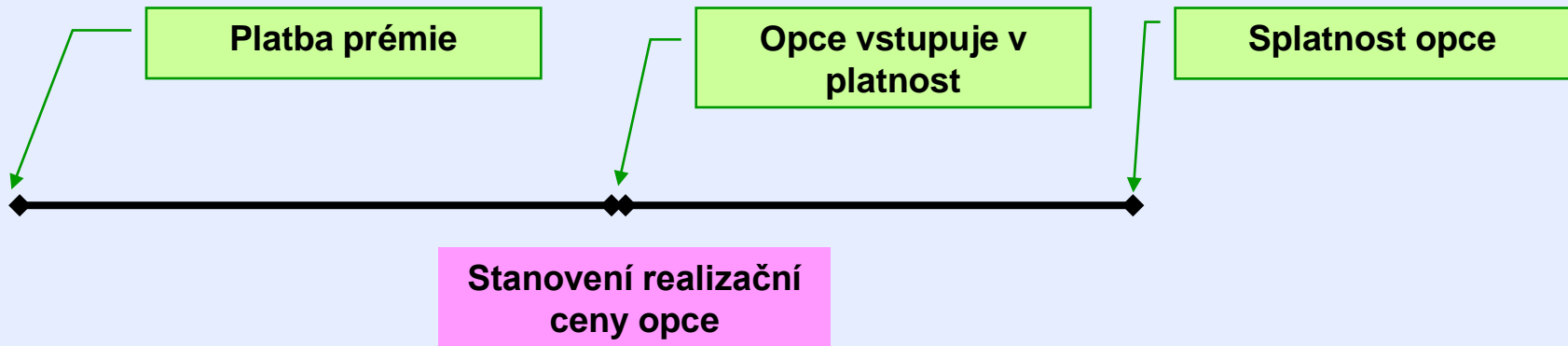

Ladder options jsou opce, které mají výnos stanoven odstupňovaně na předem daných úrovních v závislosti na vývoji ceny podkladového aktiva; pokud cena podkladového instrumentu dosáhne určitou odstupňovanou hranici (rungs), náleží majiteli opce zisk ve výši stanovené pro danou hranici, přičemž tento zisk mu zůstává garantován i v případě, kdy cena podkladového aktiva později znovu klesne pod – call (resp. vzroste nad – put) tuto hranici.

Terminologie:

- ladder option – FX,
- ratchet option - fixed income derivatives,
- exotic cliquet, lock-step, step-lock or lock-in - equity derivatives

Forward starting options jsou opce, které vstupují v život k určitému pozdějšímu datu, přičemž realizační cena opce je stanovena až k tomuto datu (obvykle ATM nebo blízko ATM), následně se z této opce stává standardní opce.

Bermuda Options jsou opce, které jsou jakýmsi hybridem mezi americkými a evropskými opcemi; mohou být realizovány pouze v předem pevně stanovených dnech během doby do splatnosti (např. k 1. každého měsíce) nebo ve splatnosti opce.

- používají k zajištění call opcí u callable bondů

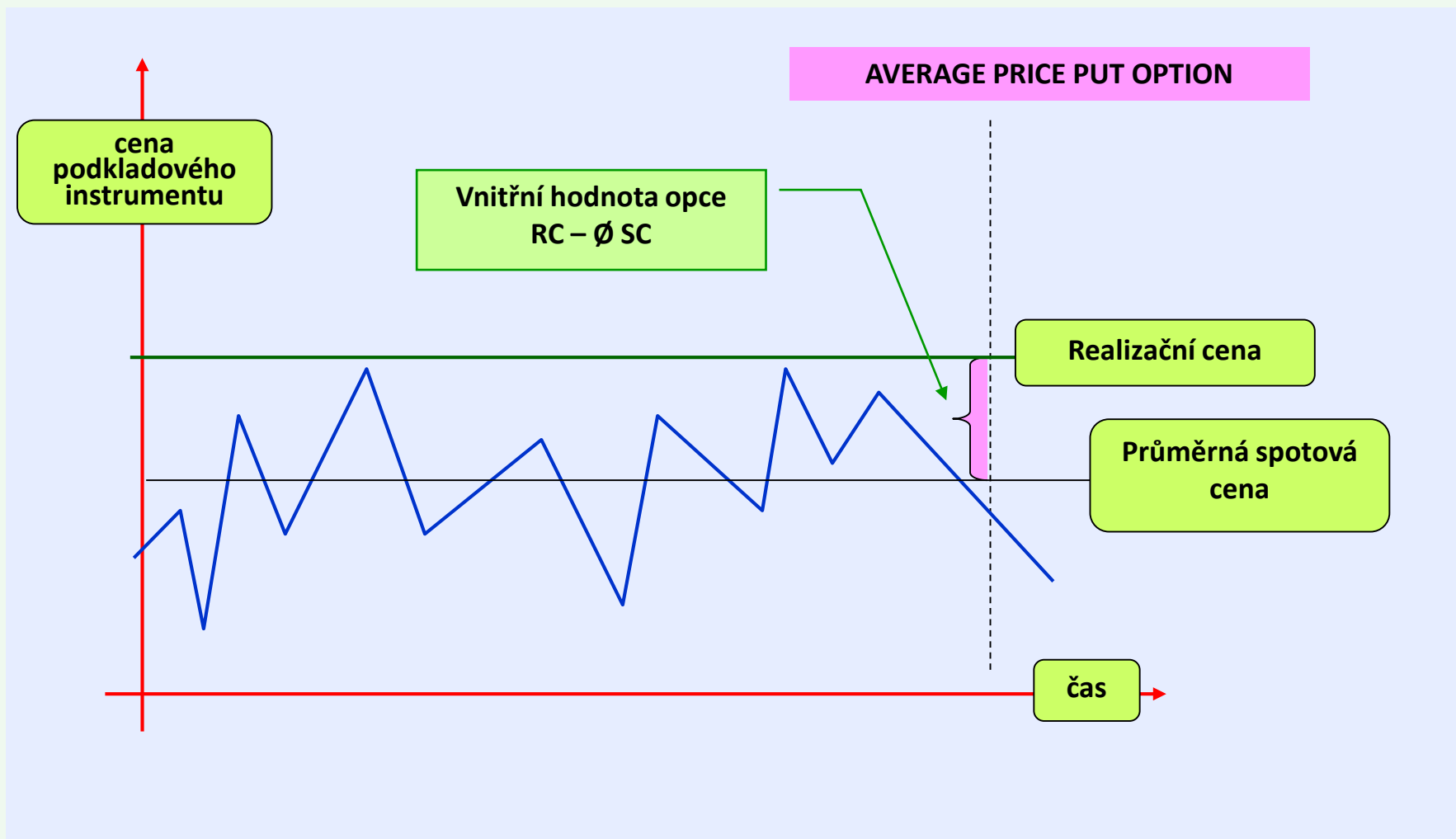
Average (Asian) options jsou opce, u kterých je výše plnění závislá na průměrné ceně v základě ležícího podkladového hockého instrumentu za stanovené období do splatnosti opce.

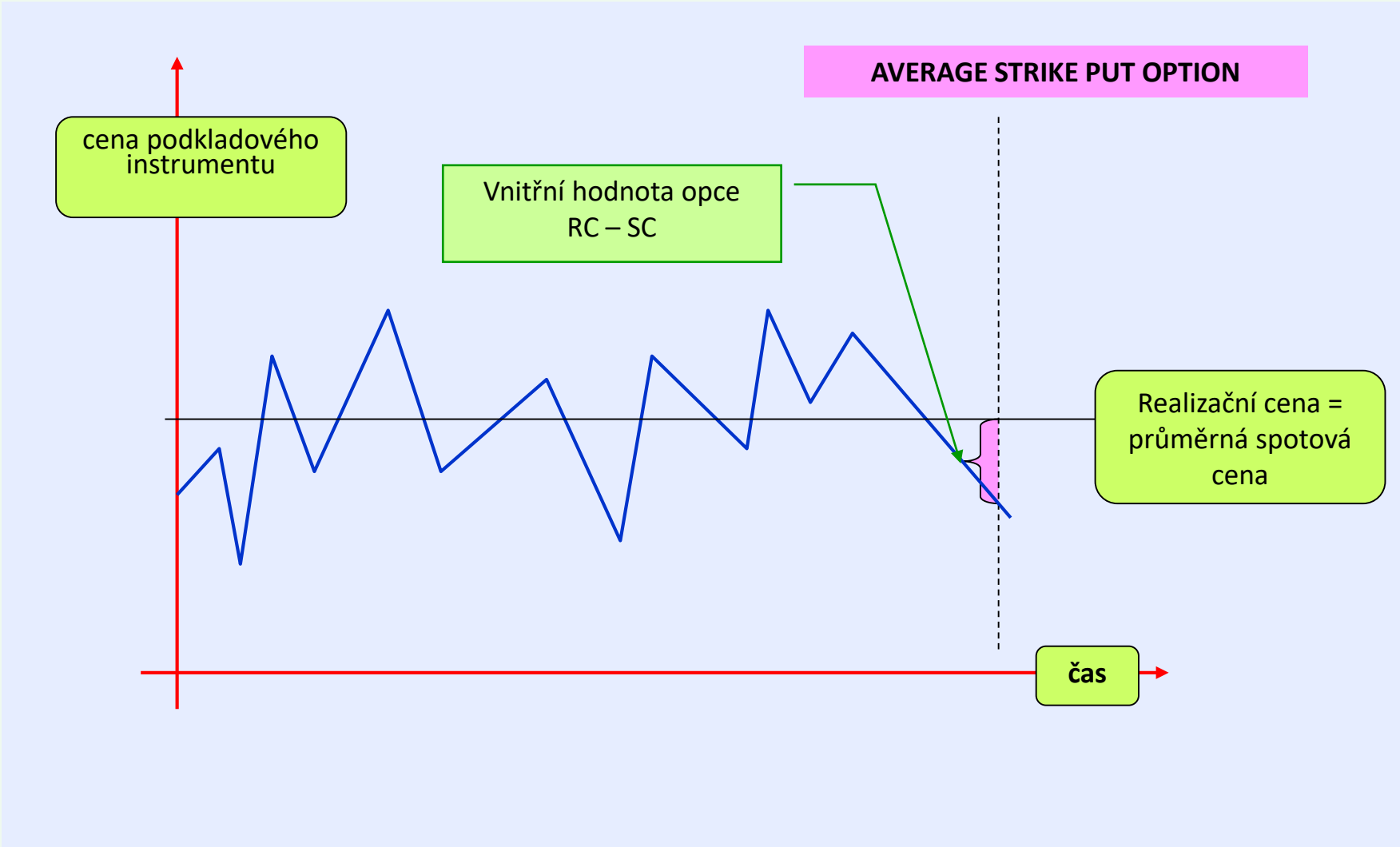
- jsou sjednávány především na měny, akcie a komodity,
- průměrná cena se počítá jako **aritmetický** nebo **geometrický** průměr vážený či nevážený,
- pro výpočet průměru mohou být brány veškeré ceny za dané období (**continuously-sampled**) nebo pouze vybrané ceny (**discrete sampling**); průměr může být počítán pouze za určitou část období života opce (**Asian Tail**)
- vyskytují se převážně jako **evropské opce**, v určitých případech mohou mít charakter americké opce a být realizovány kdykoli do splatnosti, přičemž plnění se v tomto případě odvozuje od průměrné ceny počítané za období do realizace opce,
- znesnadňují ovlivnění výše plnění z opce manipulací spotových cen podkladového hockého instrumentu

Asijské opce se vyskytují ve dvou variantách:

- **Average Price (Rate) Options (Asian out)** – plnění v době splatnosti se rovná rozdílu mezi průměrnou cenou podkladového hockého instrumentu za určité období a pevně stanovenou realizační cenou; vypořádání je finanční
- **Average Strike Options (Asian in)** - plnění v době splatnosti se rovná rozdílu mezi spotovou cenou podkladového hockého instrumentu a variabilní realizační cenou, která se rovná průměrné ceně podkladového hockého instrumentu za určité období; vypořádání může být finanční nebo fyzické

AVERAGE PRICE OPTIONS

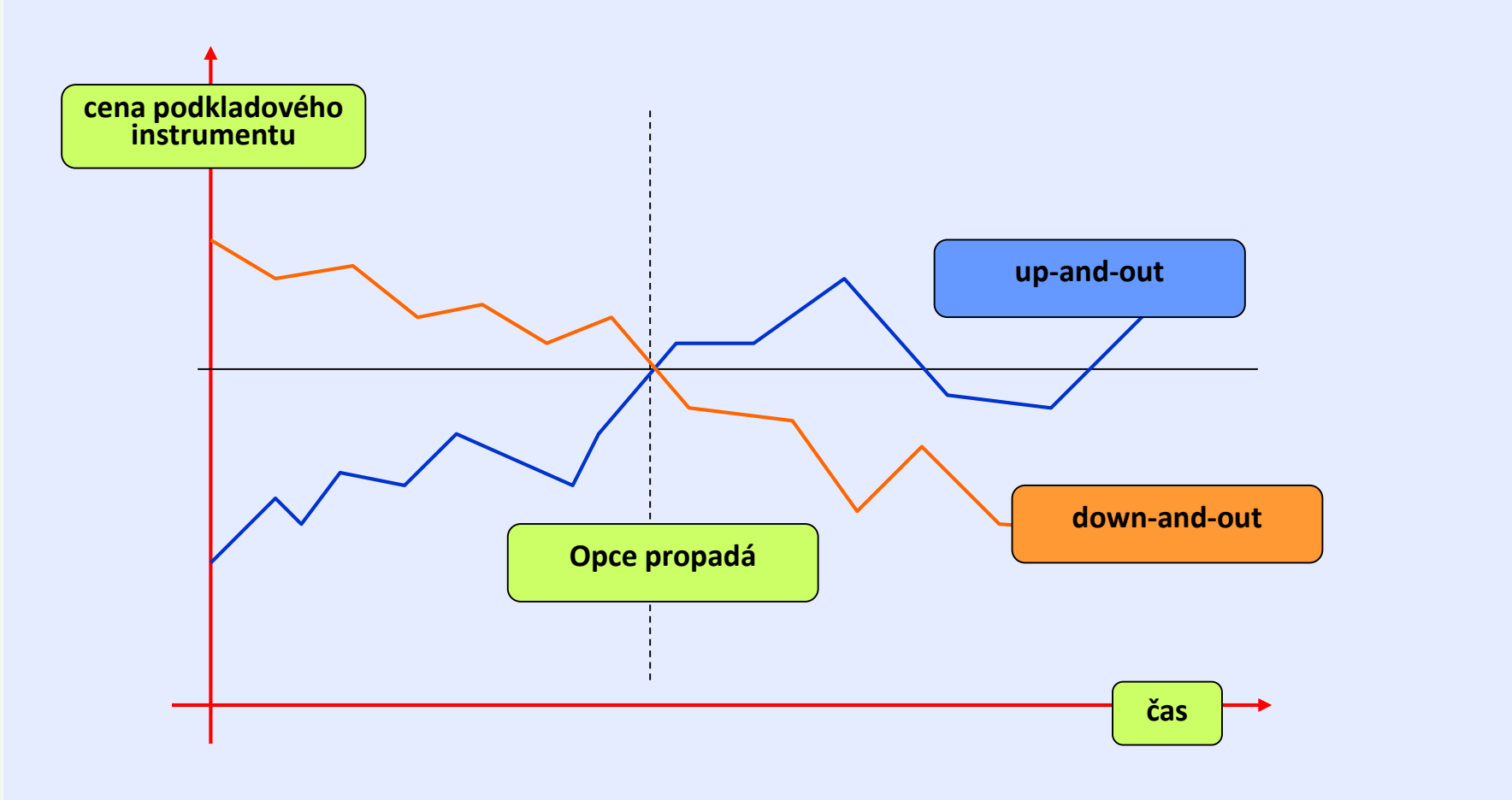

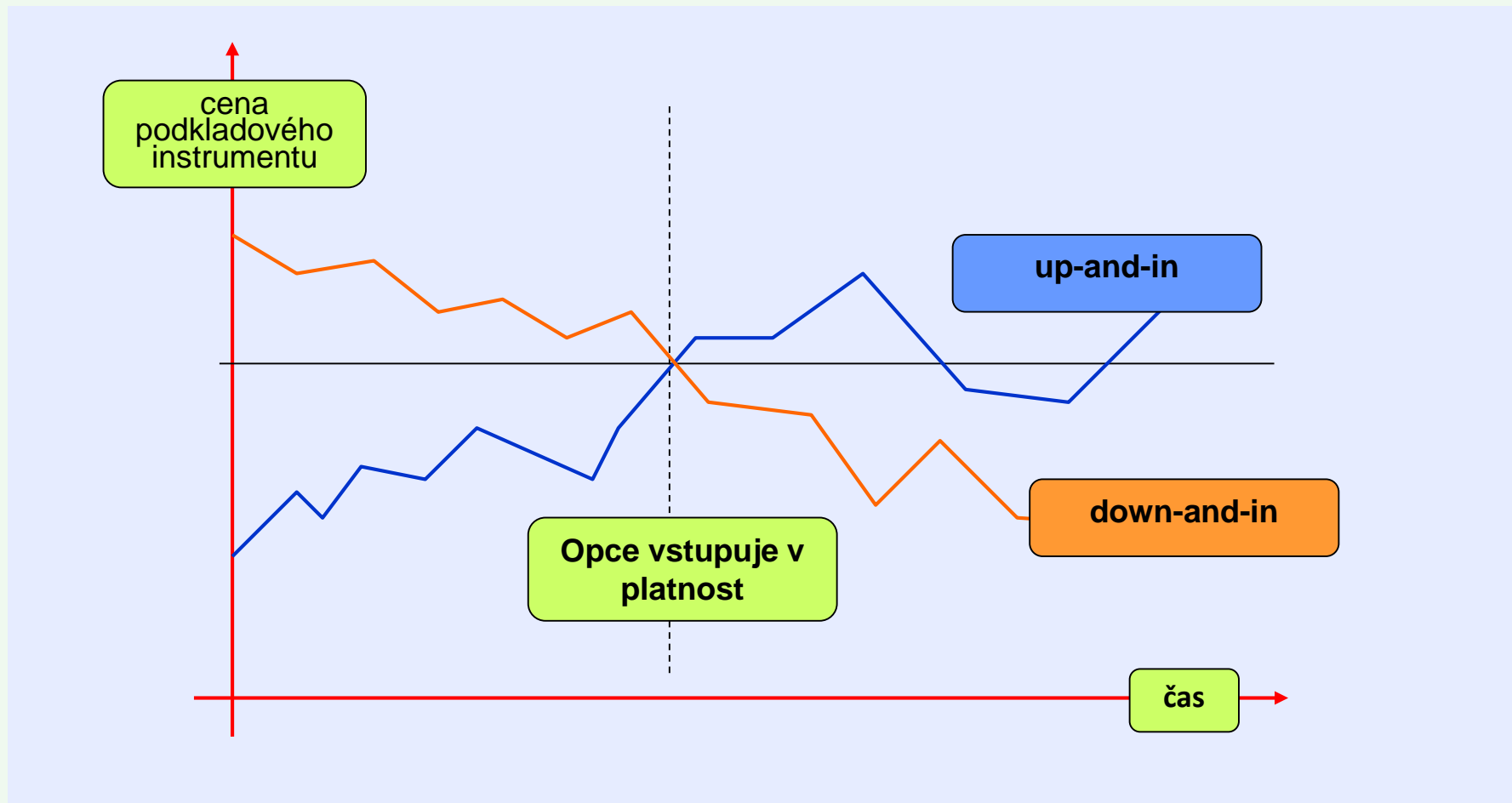

- zajištění opakovaných transakcí (např. opakované nákupy komodity, opakované platby ...),
- zajištění nákupu akcií firmy pro výplatu odměn ve formě akcií, jsou-li rozděleny do více tranší v čase,
- zajištění s využitím average options bývá levnější než sérií plain-vanilla opcí, z důvodu nižší volatility

Barrier options (knock in, knock out) jsou opce, které vstupují v platnost (resp. propadají), pokud spotová cena dosáhne během stanoveného období určité hranice (bariéry), poté se z nich stávají plain vanilla opce.

- mohou se vyskytovat jako evropské i americké,
- jsou levnější nežli plain vanilla opce,
- vyskytují se především jako měnové opce

Lookback options jsou opce které dávají majiteli právo na nákup nebo prodej podkladového podkladového instrumentu za nejvýhodnější cenu, kterou dosáhnul na spotovém trhu během určitého časového období.

- doba, ze které se odvozuje nejvýhodnější cena, se obvykle - ale ne vždy – shoduje s dobou života opce,
- mohou se vyskytovat jako evropské i americké,
- eliminují nesprávný termín realizace opce,
- opce jsou dražší nežli plain vanilla opce,
- jsou obchodovány na OTC trzích

Fixed strike lookback option mají předem fixně stanovenou realizační cenu

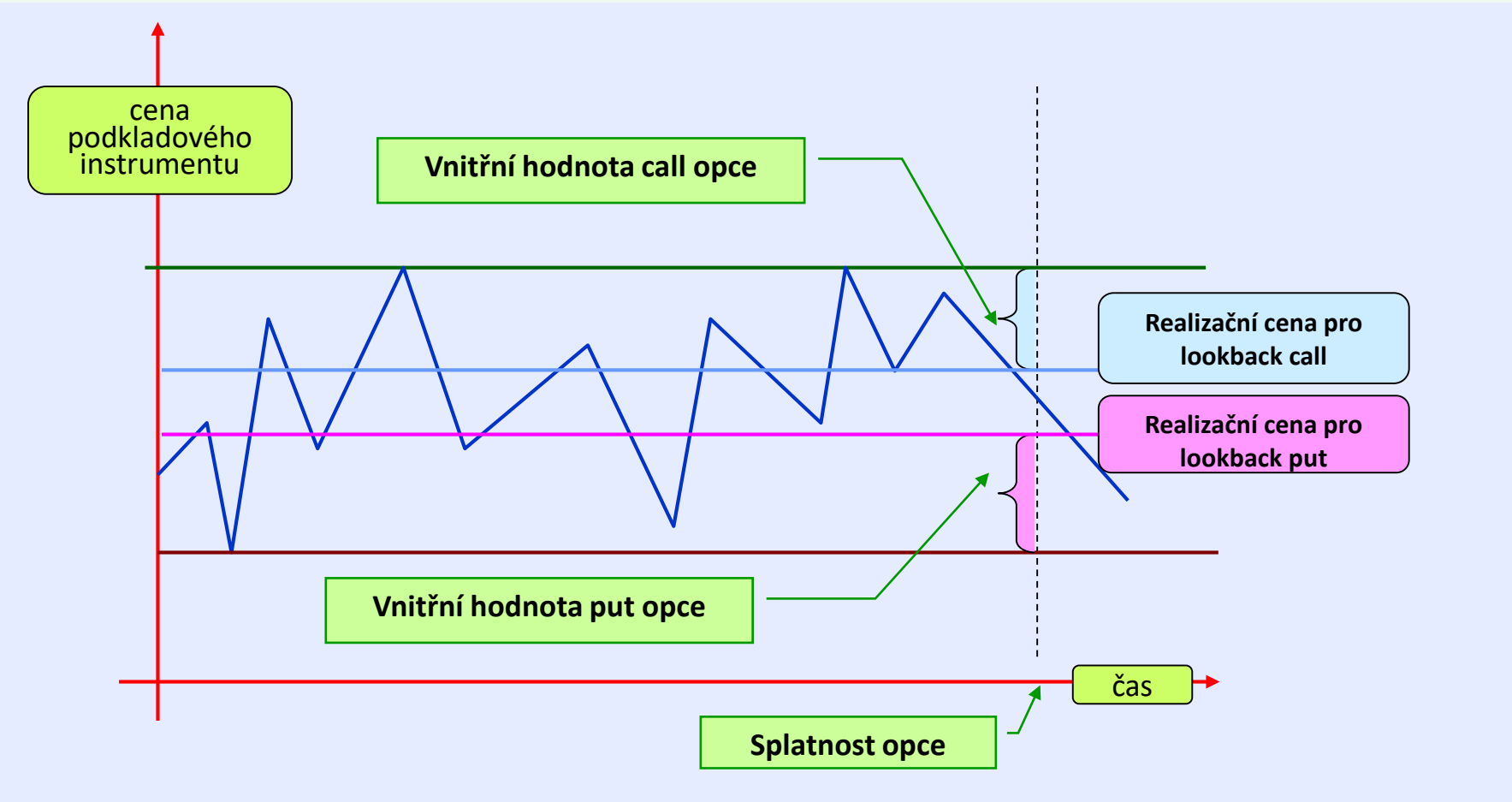
- **fixed strike call lookback:**

plnění = maximální spotová cena během stanoveného období – realizační cena

- **fixed strike put lookback:**

plnění = realizační cena – minimální spotová cena během stanoveného období

❖ plnění se poskytuje výhradně finanční

Floating strike lookback option mají realizační cenu odvozenou od maximální, resp. minimální spotové ceny během stanoveného období

- **floating strike call lookback:**

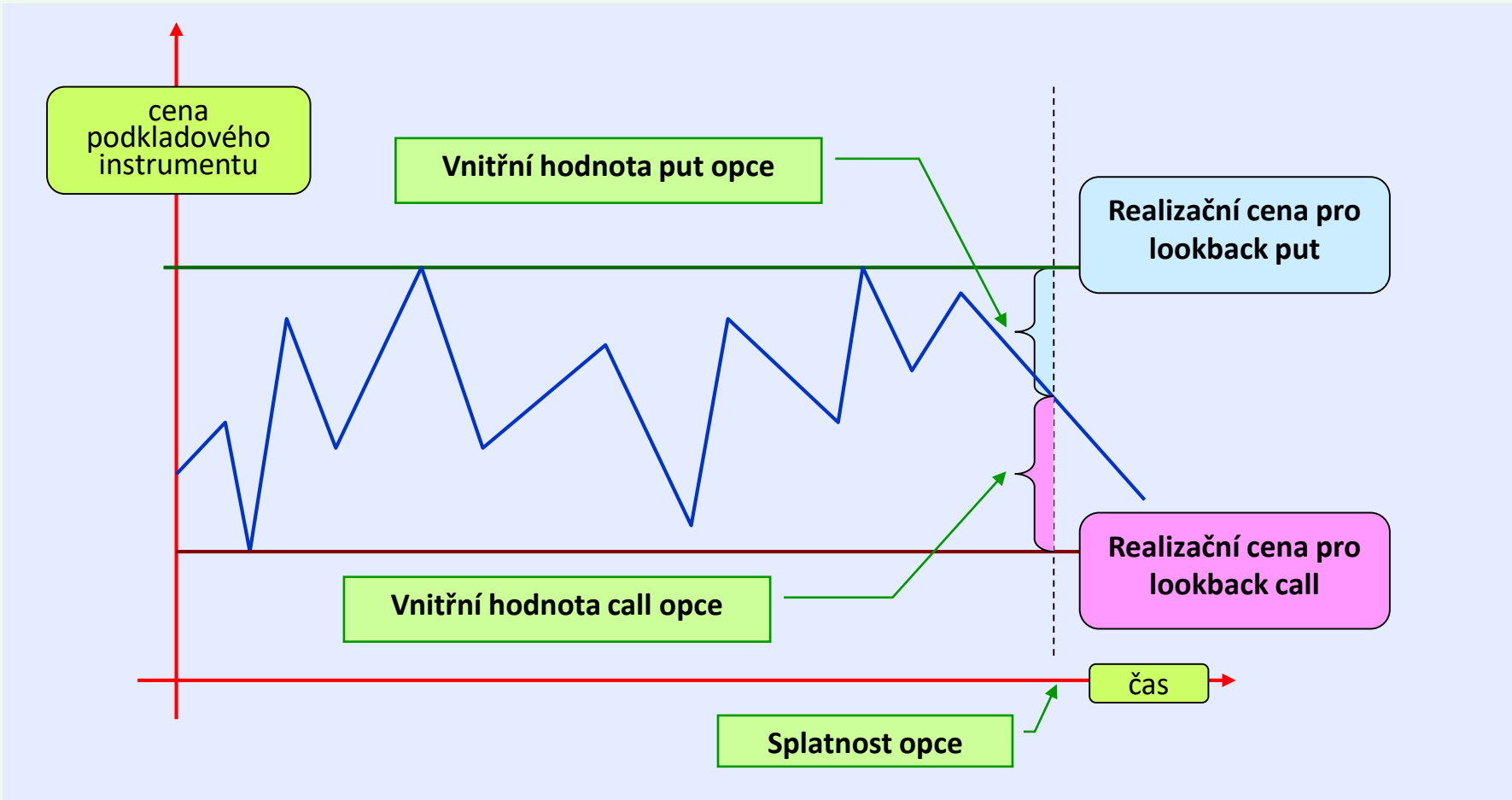
plnění = spotová cena v době splatnosti – minimální spotová cena během stanoveného období (=realizační cena)

- **floating strike put lookback:**

plnění = maximální spotová cena během stanoveného období (=realizační cena) – spotová cena v době splatnosti

❖ dražší než fixed strike lookback

Quanto options jsou opce, u kterých základ tvoří standardní opce denominovaná v jedné měně, přičemž plnění z této opce je majiteli vyplaceno v jiné měně v předem pevně stanoveném kurzu

Například majitel quanto call opce má právo na koupi podkladového instrumentu za realizační cenu, přičemž zisk z realizace opce je konvertován a vyplacen v jiné měně v předem stanoveném kurzu

Quanto opce jsou využívány investory, které zajímá výnos vyplývající ze změny ceny podkladového aktiva, ale nechtějí nést měnové riziko spojené s měnou, ve které je denominováno podkladové aktivum.

Rainbow (Basket) Options jsou opce, u nichž je zisk vázán na více podkladových aktiv (barev), přičemž se odvíjí od aktiva s maximálním či minimálním výnosem, popř. se stanoví jako předem daný průměr.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Toto dílo podléhá licenci Creative Commons
Uveďte původ – Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní.

